

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De dono correspondente fortitudini. Quæstio 139.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Ad secundum dicendum, quod pertinax excedit quidem in hoc quod inordinate persistit in aliquo contra multas difficultates: habet tamen aliquam delectationem in fine, sicut & fortis, & etiam perseverans. Quia tamen illa delectatio est vitiosa, ex eo quod nimis eam appetit, & contrariam tristitiam fugit: affimilatur incontinenti vel molli.

Ad tertium dicendum, quod alia virtutes, etsi persistent contra impetus passionum, non tamen proprie laus earum est ex persistendo, sicut laus perseverantia. Laus vero continentia magis videtur ex vincendo delectationes. Et ideo pertinacia directe opponitur perseverantia.

QVÆST. CXXXIX.

De dono fortitudinis, in duos articulos divisa.

Deinde considerandum est de dono, quod respondet fortitudini, quod est fortitudinis donum.

¶ Et circa hoc quaeruntur duo.

¶ Primo, utrum fortitudo sit donum?

¶ Secundo, quid respondeat ei in beatitudinibus, & fructibus.

ARTIC. I.

Utrum fortitudo sit donum?

679

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod fortitudo non sit donum. Virtutes enim a donis differunt. Sed fortitudo est virtus. Ergo non debet poni donum.

3. dif. 34.

q. 1. a. 2.

cor. col. 2.

¶ 2. Præterea, Actus donorum manet in patria, ut supra habitum est. Sed actus fortitudinis non manet in patria. Dicit enim Gregor. in 1. Moral. quod fortitudo dat fiduciam trepidanti contra adversa, quæ nulla erunt in patria. Ergo fortitudo non est donum.

fr. et q. 3.

a. 1. q. 1.

* 1. 2. q.

68. ar. 6.

† lib. 1. c.

32. ante

medium.

* 1. 2. c. 7.

in med.

10. 3.

¶ 3. Præterea, Aug. dicit in 2. de Doct. Christ. quod fortitudinis est ab omni transeuntium mortifera iucunditate seipsum sequestrare. Sed circa noxias iucunditates, seu delectationes magis consistit temperantia, quam fortitudo. Ergo videtur, quod fortitudo non sit donum respondens virtuti fortitudinis.

¶ 2 SED

SED contra est, quòd Iſai. 11. fortitudo inter alia dona Spiritus sancti comparatur.

RESPONDEO dicendum, quòd fortitudo importat quandam animi firmitatem, vt supra dictum est *. Et hæc quidem firmitas animi requiritur, & in bonis faciendis, & in malis perferendis, & præcipue in arduis bonis, vel malis. Homo autem secundum proprium & connaturalem sibi modum, hanc firmitatem in vtroque potest habere, vt non deficiat à bono propter difficultatem, vel alicuius ardui operis implendi, vel alicuius grauis mali perferendi. Et secundum hoc fortitudo ponitur virtus specialis, vel generalis, vt supra dictum est *. Sed vterius à Spiritu sancto mouetur animus hominis ad hoc quòd perueniat ad finem cuiuslibet operis inchoati, & euadat quæcumque pericula imminentia: quod quidem excedit naturam humanam. Quandoque enim non subest potestati hominis, vt consequatur finem sui operis, vt euadat mala seu pericula, cum quandoque opprimatur ab eis in morte. Sed hoc operatur Spiritus sanctus in homine, cum perducit eum ad vitam æternam, quæ est finis omnium bonorum operum, & euadit omnium periculorum. Et huius rei infundit quandam fiduciam menti Spiritus sanctus, contrarium timorem excludens. Et secundum hoc fortitudo donum Spiritus sancti ponitur. Dictum est enim supra quòd dona respiciunt motionem animæ à Spiritu sancto.

q. 123. a.
2 et 1. 2.
q. 61. a. 3

q. 123. c.
2.

1. 2. q. 68
ar. 2.

Ad primum ergo dicendum, quòd fortitudo, quæ est virtus, perficit animum ad sustinendum quæcumque pericula. Sed non sufficit dare fiduciam euadendi quæcumque pericula: sed hoc pertinet ad fortitudinem, quæ est donum Spiritus sancti.

Ad secundum dicendum, quòd dona non habent eosdem actus in patria, quos habent in via. Sed sic habent actus circa perfruitionem finis. Vnde actus fortitudinis ibi est perfrui plena securitate à laboribus & malis.

Ad

Ad tertium dicendum, quod donum fortitudinis respicit virtutem fortitudinis, non solum secundum quod consistit in sustinendo pericula, sed etiam secundum quod consistit in quocumque arduo opere faciendo. Et ideo donum fortitudinis dirigitur a dono consilij, quod videtur præcipue esse de melioribus bonis.

ARTIC. II.

Virum quarta beatitudo, scilicet, beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, respondeat dono fortitudinis?

680

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod quarta beatitudo, scilicet, beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, non respondeat dono fortitudinis. Donum enim fortitudinis non respondet virtuti iustitiæ, sed potius donum pietatis. Sed esurire, & sitire iustitiam pertinet ad actum iustitiæ. Ergo beatitudo ista, magis pertinet ad donum pietatis, quam ad donum fortitudinis.

inf. q. 83. a. 2. ad 3. Et 12. q. 66. ar. 2. ad 3. Et 3. dist. 34. q. 1. a. 4. Et 6. 10.

¶ 2. Præterea, Esuries & sitis iustitiæ importat desiderium boni. Sed hoc proprie pertinet ad charitatem, cui non respondet donum fortitudinis, sed magis donum sapientiæ, ut supra habitum est. Ergo ista beatitudo non respondet dono fortitudinis, sed dono sapientiæ.

* q. 45. in divisione q.

¶ 3. Præterea, Fructus consequuntur ad beatitudines: quia de ratione beatitudinis est delectatio, ut dicitur in 1. Ethic. Sed in fructibus non videtur aliquid poni, quod pertineat ad fortitudinem. Ergo neque beatitudo aliqua ei responderet.

1. 1. c. 8. a. me. 15.

SED contra est, quod Aug. dicit in lib. de sermone dom. in monte, Fortitudo congruit esurientibus & sitiensibus: laborant enim desiderantes gaudium de veris bonis, amorem a terrenis & corporalibus auertere cupientes.

lib. 1. c. 9. ante me. fo. 4.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est, August. attribuit beatitudines donis, secundum ordinem enumerationis, considerata tamen aliqua convenientia. Et ideo quartam beatitudinem, scilicet de esurie & siti iustitiæ, attribuit quarto dono,

q. 121. a. 2. † 10. o. lit. in argu. sed infra

K 3

alia
o im-
tum
& in
cipue
adum
rmita-
bono
is im-
secun-
gene-
tu lan-
ruenit
t que-
excedit
est po-
ris, ut
prime-
us
ernu-
e euse
t qua-
arium
udo do-
up. a.
Spiritu
do, qui
æcum
eundem
fortitudo
habere
Sed
de actu
labori
Ad

ar. prac.
ad 3.

dono, scilicet dono fortitudinis. Est tamen ibi aliqua
conuenientia: quia sicut dictum est *, fortitudo in
arduis consistit. Est autem valde arduum, quod ali-
quis non solum opera virtuosa faciat, quæ communi-
ter dicuntur opera iustitiæ, sed quod faciat ea cum
insatiabili quodam desiderio: quod potest significari
per famem & sitim iustitiæ.

† ho. 6. ex
varijs lo.
in Matt.
t. 2.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Chryso-
stomus dicit super Matth. † Iustitia hic potest accipi non so-
lum particularis, sed etiam vniuersalis, quæ se habet
ad omnium virtutum opera: vt dicitur in 5. Ethic. * in
quibus arduum intendit fortitudo, quæ est donum.

l. 5. eth. c.

Ad secundum dicendum, quod charitas est radix
omnium donorum & virtutum, vt supra dictum est †.
Et ideo quicquid pertinet ad fortitudinem, potest
etiam ad charitatem pertinere.

1. 2.

1. 2.

9. 23. a. 8

ad 3. et 1

2. 9. 68.

a. 4. ad 3

Ad tertium dicendum, quod inter fructus ponuntur
duo, quæ sufficienter correspondent dono fortitudi-
nis; scilicet patientia, quæ respicit sustinentiam mala-
rum; & longanimitas, quæ respicere potest diuturnam
expectationem & operationem bonorum.

QVÆST. CXL.

De præceptis fortitudinis, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de præceptis fortitu-
dinis.

¶ Et primo de præceptis ipsius fortitudinis.

¶ Secundo, de præceptis partium eius.

ARTIC. I.

681

*Vtrum conuenienter in lege diuina, præcepta forti-
tudinis tradantur?*

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non
conuenienter in lege diuina, præcepta fortitudi-
nis tradantur. Lex enim noua perfectior est veteri lege.
Sed in veteri lege ponuntur aliqua præcepta fortitudi-
nis, vt patet Deuter. 20. Ergo & in noua lege aliqua
præcepta fortitudinis danda fuerunt.

¶ 2. Præterea, Præcepta affirmatiua videntur esse
potiora præceptis negatiuis: quia affirmatiua inclu-
dunt